מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהו צדק סביבתי ומהו אי צדק סביבתי
- לזהות דוגמאות לנטל סביבתי ולטוב סביבתי בסביבת המגורים
- לתרגל חשיבה ביקורתית על חלוקת משאבים ומטרדים במרחב

גרסת חנ״מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א׳ – הבנה בסיסית

1. ב – חלוקה הוגנת של נטל וטוב סביבתיים בין קבוצות
2. ג – מפעל מזהם

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – להפך – קבוצות חלשות הן אלו שסופגות את רוב הנטל
2. לא נכון – אי צדק סביבתי קיים בכל קנה מידה – עולמי, ארצי ועירוני
3. נכון – היא עוזרת לבדוק מראש את ההשפעה של פרויקטים על הסביבה

חלק ג׳ – השלמת מילים

1. הוגנת
2. תעשייה
3. פריפריה

חלק ד׳ – התאמה

- 1 – ג (חלוקה הוגנת של נטל וטוב סביבתי)
- 2 – א (זיהום, רעש ופסולת)
- 3 – ד (פארקים ואוויר נקי)
- 4 – ב (אזור רחוק ממרכז הארץ)

חלק ה׳ – חשיבה ויישום

1. חלוקה הוגנת של דברים רעים וטובים בסביבה בין כל הקבוצות באוכלוסייה, כך שאף קבוצה לא סובלת יותר מהאחרות
2. לדוגמה: נטל - כביש רועש או מפעל; טוב - פארק או ספרייה

חלק ו׳ – דילמה וכתיבה

1. תשובה טובה תתייחס לכך שהעברת המפעל לשכונה חלשה מהווה אי צדק סביבתי, תציע חלופה כמו מיקום שוויוני יותר או פיצוי לתושבים, ותשתמש במושגי היחידה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- חלוקה הוגנת של נטל וטוב סביבתי בין קבוצות
- כל דוגמה רלוונטית כמו מפעל, כביש רועש, אתר פסולת
- כי היא מאפשרת לתושבים להשפיע ולמנוע אי צדק סביבתי

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על מיקומים מוכרים בעיר/יישוב של התלמידים ולקשר לנושא
- כדאי להקדיש זמן לדילמה בסוף השיעור ולעודד דיון מכבד בין דעות שונות
- למשימת המכתב אפשר להציג דוגמה אחת קצרה מהכיתה לפני הכתיבה העצמאית

דף תרגול: צדק סביבתי – מי משלם את מחיר הזיהום?

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

ביחידה הזאת לומדים למה מפעלים מזהמים ואתרי פסולת נמצאים לרוב ליד שכונות חלשות, ואיך תושבים יכולים לפעול כדי לשנות את המצב.

בנק מילים: תעשייה | פריפריה | הוגנת

1 חלק א׳ – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו צדק סביבתי?

(א) חוק נגד זריקת פסולת לים (ב) חלוקה הוגנת של נטל וטוב סביבתיים בין קבוצות

(ג) שיטת מיחזור חדשה

2. מהי דוגמה לנטל סביבתי?

(א) פארק ציבורי (ב) ספרייה שכונתית (ג) מפעל מזהם

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אי צדק סביבתי הוא מצב שבו קבוצות חזקות סופגות את רוב הנטל הסביבתי	☐	☐
2	צדק סביבתי קיים רק בתוך עיר אחת ולא בין מדינות	☐	☐
3	בדיקת השפעה סביבתית היא אחד הפתרונות לאי צדק סביבתי	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. צדק סביבתי הוא חלוקה _____ של נטל וטוב סביבתי

2. מדינות עשירות לעיתים מעבירות _____ מזהמת למדינות עניות

3. במדינה, מפעלים מזהמים מועברים לרוב ל _____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. צדק סביבתי	___	**א.** זיהום, רעש ופסולת
2. נטל סביבתי	___	**ב.** אזור רחוק ממרכז הארץ
3. טוב סביבתי	___	**ג.** חלוקה הוגנת של נטל וטוב סביבתי
4. פריפריה	___	**ד.** פארקים ואוויר נקי

5 חלק ה' – חשיבה ויישום

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מהו צדק סביבתי

2. תנו דוגמה אחת לנטל סביבתי ודוגמה אחת לטוב סביבתי מהאזור שלכם

6 חלק ו' – דילמה וכתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. מפעל מזהם עומד לעבור לשולי העיירה, ליד שכונה חלשה בלי נציגות חזקה במועצה. האם אתם בעד או נגד ההצעה? נמקו באמצעות המושגים נטל סביבתי וחלוקה הוגנת

כרטיס יציאה

מהו צדק סביבתי?

תנו דוגמה אחת לנטל סביבתי

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀